כל המנחות פרק ראשון מנחות ד.

חטאת קרייה רחמנא. לפי טעם זה לא היה צריך ללמוד בפ"ק דזבחים (דף ח.): [ב] דשמיעת הקול במה הלך ומסקנת דשמעתין לא קאי אלא אדמדכתיב הוא: **מאי נפקא מינה הא תנא דבי רבי ישמעאל**. כמיסוי הדם (מולין ד' פה.) ופרק ק המפלת כה] (נדה דף כב.): משני כב] מדלמיר ליה לפי שהג"ש מכמיחות זו את זו אבל כאן ובהוריו] בפ"ס הורה כהן (ד' מ.): לתפסד לדרוש ל] דרשי' להו ר' לתרוייהו וההיא דבפ' התכלת (לקמן ד' מה: ופס) קשיא גבי כבשים מעכבין את הלחם לא] וגמר בן נגס יהיו מיהיו ולא גמר יהיו מתהיינה והתם מצינן למילף תרוייהו דלחם וכבשים מעכבין זה את זה וכן בפ"ב דיומא (דף ח.): לא מכמחי מהדדי דמצי למילף דמן האב ולא מן האם או מן האם ולא מן האב מיקרי אמווה: **לינמר** עונו מעונו דשמיעת הקול. אע"ג דשמיעת הקול גופא ילפינן במה הלך בפ"ק דזבחים (ד' מ.): וכעין היא בפרק איזהו מקומן (זבחים דף נא.): אי דבר הלמד בבנין אב מחוז ומלמד בג"ש ולא איפשטיא מכל מקום פריך שפיר לגמר עונו מעונו דשמיעת הקול או נפשט מהכא דבר הלמד בבנין אב אין מחוז ומלמד בג"ש [ד] תימה דבהוריות פרק הורה כהן (דף מ.): [ה] יליף דלא מייתי אפס תלוי אלא על ספק חטאת קבועה בג"ש דנאמר אפס באפס תלוי ונאמר ואשמו בגבור ואדרבה גילף עונו מעונו דשמיעת הקול דעולה ויורד דהא דבעי למימר [ו] דמותרה נדבה הוא דגמירי [ז] לא קאי ובפ"ק דשבועות (דף י.) אשמכמת דיליף שעיר דרשם מדם לב] מעון עונו: **חטאת** טעמא מאי דכתיב בה היא. בכמה דוכתי משמע דילפינן עיכובא בחטאת דכתיב בה היא כאן ובפרק קמא דזבחים (דף י.): בשני מקומות ל] רבי אליעזר אומר אף האשם אמר לו רבי יהושע חטאת נאמר בה היא בשמיטה כו' עד התם חטאת טעמא מאי דכתיב בה היא ותימה דהתם בההיא פירקא לד] (שם ז.): אמר מון מן הפסח והחטאת לה] יליף מקראי אחרינא ומיהו ר"ל חיים דחד לחטאת שמטה לשם עולה וחד לחטאת לו] שמטה לשם חטאת מזיר ומצורע וקשיא לפירושו א"כ מאי פריך לעיל דלשם חטאת מזיר ומצורע תהא כשירה ותלה משום דכתיב זאת תורת החטאת תורה אחת לכל חטאות ויש דומקים דהכא דרש הוא לענכה היינו הוא דכתיב בשעיר גשיא משום דקאמר בפ"ק דזבחים (דף ה.) ג) אינו לו] כשירין לאה הן נאין ואמרינן מצינו בנאין לאחר מיתה שהם כשרין ואינם מרצין לאשם שהביאה חטאתה ומתה יביאו יורשיה עולתה ואשם נמי קרב למותרו והשתא אי נאו דכתיב הוא בשעיר גשיא הוה אמינא חטאת נקבה דהיא גופה לא קרבה מותרה אלא לדמים כגון מפרים שחי חטאות לאחריות הוא דפסל רחמנא שלא לשמה אבל שעיר גשיא דהוי זכר והוא גופיה קרב עולה למותרו ליתכשר לשמה אבל שעיר גשיא דהוי זכר והוא גופיה קרב עולה למותרו ליתכשר ילפינן יש לומר דסמיך אקושיא דיעוד א"נ ריל דדיבא דאין מותרות זו את זו ילפינן אף לא רמי ליה: ל) לדרוש תרוייהו: (א) דנפר כן נגס: (ב) פגון עון: (ג) מקומות בגמרא דדבי: (ד) בההיא פרקא. ד) עי' תוס' זבחים דף ה ע"ב: גמרא דחדן מן: (ה) עיין בהשמטות שבסוף המסכת (ו) לחטאת חלב שחטאה: (ז) אינן מרצין לה: (ח) והא דכתיב וזאת תורת האשם קרש: (ט) הקרבן כגון חטאת. גלוין וא"ת הא כתיב זאת תורת האשם קדש קדשים הוא. ריל דלא כתיב במקום עבודה ואז לא דרשינן מינה שום דבר. וקשה לרריר

מה לי שיגוי קודם כו' [ג:] ושיגוי דשני ליה לא מסתבר יב] להו דכ"ש דמחשבה דמינברא יג] פסקן רחמנא שלא יאמרו מוחר לגנות: **חטאת קרייה רחמנא לא ישים עליה** [לגובה כי חטאת היא.] (וקרא ה) מה חטאת פסולה שלא לשמה בו] אף היא פסולה שלא לשמה: **מופרה נדבה.** הפרים מעות לנמחת קונות בו] והוו המעות יותר מן הפשורים יפלו לנדבה דהייבו לשלם עשרה שופרות שהיו במקדש והיו מתיגין בהן אותן מעות וכשהיה מזמה בטל היו קונין מהן כבשים לעולות הכשר לשם והעורות להכהנים וקרי להו נדבת ציבור: **עון כפיב בה.** מזכרת עון ובחטאת נמי כתיב ואותה נתן לכם לשאת את עון העדה: **מה חטאת מופרה נדבה.** כדאמר בשילהי ולד חטאת בסמכת תמורה (דף כג.): זו מדרש דרש יהודע בהכן כסף אשם וכסף חטאות להכהנים יהיו דבר הבא ממותר חטאת וממותר אשם ד)הכשר לשם יז) ועורות להכהנים: באשם כתיב (ויקרא ה) ולא ידע ואשם ונשא עונו: **זו היא שיבא זו היא ביאה.** מפרש כתובים כהכיסא) מה ביאה תולן וקולה ומה ונתן לו שבוע. אלמא גמרינן ג"ש כה"ג ואע"ג דלא דמו התיבות הואיל ושניהם לשון ביאת הבית הן ויש לשונות אחרים אבל זה עיקר: **מעונו דשמיעת קול.** דשמיעת קול חטאת היא: **מגלן.** הואיל ולא גמר ממחטאת יח]: **דכתיב בפי'.** בחטאת נפיא חטאת הוא) ולא יט] שבא שלא לשמו: **אשם נאמר בו הוא לאחר הקטרת אימורין.** בפרשת לו את אהרן והקטיר אותם הכהן המזבחה אשה לה' אשם הוא) והיכלך אשם לא אפיקיל ב] בשלא לשמו דהא בהקטרה כתיב בא] והקטרה לאו עיקר הוא. וליכא למיפק הוא אשם ולא שנקטרו אימוריו שלא לשמו כב] דהא הוא עצמו שלא הוקטרו אימוריו כשר כדאמרינן בפ' תמיד נשחט: **אינו לרעייה.** שנתכפרו בעליו באחר בר] ובחטאת אוכל לכהנים: **אשם נזיר.** מהקטיר ושיריה אין נאכלין: **לפיר.** חדש: **אשם נזיר.** נזיר עמא מביא אשם להכשיר למנין נזירות טהרה כדכתיב והביא ככם בן שנתו לאשם והימים הראשונים יפלו וגו' (במדבר ו): אשם

מה לי א"ר שמעון טעמא דר' שמעון משום מחשבה דמינברא לא פסלה והא מחשבה דמינברא הוא או דילמא טעמא דר"ש משום דכתיב ז וזאת תורת המנחה וזבח לא כתיב אמר ליה ח) כלום הגענו לסוף דעתו של ר"ש כרבה לא משני ליה משום קושיא דאביי כרבא לא משני ליה משום ט) קושיא וזאת תורת החטאת כרב אשי לא משני ליה משום קושיא דרב אחא בריה דרבא: חוץ ממנחת חוטא ומנחת קנאות: בשלמא מנחת חוטא ג) חטאת קרייה רחמנא ² לא ישים עליה שמן ולא יתן עליה לבונה כי חטאת היא וגו' אלא מנחת קנאות מנלן דתני תנא קמיה דרב נחמן ד) ⁴מנחת קנאות מותרה נדבה א"ל שפיר קאמרת ט) ³מזכרת עון כתיב בה ובחטאת כתיב ⁴ואותה נתן לכם לשאת את עון העדה מה חטאת מותרה נדבה אף מנחת קנאות מותרה נדבה וכחטאת מה חטאת פסולה שלא לשמה אף מנחת קנאות פסולה שלא לשמה אלא מעתה אשם יהא פסול שלא לשמו דגמר עון עון מחטאת דנין עון מעון ואין דנין עונו מעון מאי נפקא מינה והא ⁵תנא דבי ר' ישמעאל ⁵ושב הכהן ⁶וכא הכהן זו היא שיבה זו היא ביאה ועוד ליגמר עונו עונו מעון דשמיעת הקול דכתיב ⁷אם לא יגיד ונשא עונו אלא כי ⁶ גמרי גזירה שוה למותר נדבה הוא דגמרי וכי תימא ⁶אין גזירה שוה למחצה גלי רחמנא גבי חטאת ⁸ ⁸ושחט אותה לחטאת אותה לשמה כשירה שלא לשמה פסולה אבל כל קדשים בין לשמן בין שלא לשמן כשרים אלא מנחת חוטא ומנחת קנאות דפסולין שלא לשמן מנלן חטאת טעמא מאי משום דכתיב בה היא ה"נ הא כתיב בהו היא ⁷אשם נמי הא כתיב ביה הוא ⁶ ההוא הוא לאחר הקטרת אימורין הוא דכתיב ⁶כדתניא אבל אשם לא נאמר בו הוא אלא לאחר הקטרת אימורין הוא עצמו שלא הוקטרו אימוריו כשר ואלא הוא למה לי ¹⁰לבדרב הונא אמר רב ⁶ ²אשם שניתק לרעייה ושחטו סתם כשר לשון עולה ¹ ניתק אין לא ניתק לא אמר קרא הוא בהוייתו יהא: אמר רב מנחת העומר שקמצה שלא לשמה פסולה ⁶ הואיל ובאת להתיר ולא התירה וכן אתה אומר באשם נזיר ואשם

מה לי שמעון טעמא דר' שמעון משום מחשבה דמינברא לא פסלה והא מחשבה דמינברא הוא אלא דילמא טעמא דר"ש משום דכתיב ז וזאת תורת המנחה וזבח לא כתיב אמר ליה ח) כלום הגענו לסוף דעתו של ר"ש כרבה לא משני ליה משום קושיא דאביי כרבא לא משני ליה משום ט) קושיא וזאת תורת החטאת כרב אשי לא משני ליה משום קושיא דרב אחא בריה דרבא: חוץ ממנחת חוטא ומנחת קנאות: בשלמא מנחת חוטא ג) חטאת קרייה רחמנא ² לא ישים עליה שמן ולא יתן עליה לבונה כי חטאת היא וגו' אלא מנחת קנאות מנלן דתני תנא קמיה דרב נחמן ד) ⁴מנחת קנאות מותרה נדבה א"ל שפיר קאמרת ט) ³מזכרת עון כתיב בה ובחטאת כתיב ⁴ואותה נתן לכם לשאת את עון העדה מה חטאת מותרה נדבה אף מנחת קנאות מותרה נדבה וכחטאת מה חטאת פסולה שלא לשמה אף מנחת קנאות פסולה שלא לשמה אלא מעתה אשם יהא פסול שלא לשמו דגמר עון עון מחטאת דנין עון מעון ואין דנין עונו מעון מאי נפקא מינה והא ⁵תנא דבי ר' ישמעאל ⁵ושב הכהן ⁶וכא הכהן זו היא שיבה זו היא ביאה ועוד ליגמר עונו עונו מעון דשמיעת הקול דכתיב ⁷אם לא יגיד ונשא עונו אלא כי ⁶ גמרי גזירה שוה למותר נדבה הוא דגמרי וכי תימא ⁶אין גזירה שוה למחצה גלי רחמנא גבי חטאת ⁸ ⁸ושחט אותה לחטאת אותה לשמה כשירה שלא לשמה פסולה אבל כל קדשים בין לשמן בין שלא לשמן כשרים אלא מנחת חוטא ומנחת קנאות דפסולין שלא לשמן מנלן חטאת טעמא מאי משום דכתיב בה היא ה"נ הא כתיב בהו היא ⁷אשם נמי הא כתיב ביה הוא ⁶ ההוא הוא לאחר הקטרת אימורין הוא דכתיב ⁶כדתניא אבל אשם לא נאמר בו הוא אלא לאחר הקטרת אימורין הוא עצמו שלא הוקטרו אימוריו כשר ואלא הוא למה לי ¹⁰לבדרב הונא אמר רב ⁶ ²אשם שניתק לרעייה ושחטו סתם כשר לשון עולה ¹ ניתק אין לא ניתק לא אמר קרא הוא בהוייתו יהא: אמר רב מנחת העומר שקמצה שלא לשמה פסולה ⁶ הואיל ובאת להתיר ולא התירה וכן אתה אומר באשם נזיר ואשם

שמואל מאיוורא דהא במנחת קנאות נמי לא כתיב הוא במקום עבודה ותירץ משי"ה דנחי דלא כתיב במקום עבודה מ"מ מיירי נבי קרבן דכתיב בההוא והביא את קרבנו וגו' וא"ת והא כתיב כי בחטאת האשם הוא ריל דלא דרשינן אלא

מסורת הש"ס

א) לקמן קה. ב) (לקמן מה:) מירומין נא. מכות יט: יומא כ: מיר יבמות מ: נדה כב: יומא כ: מיר ה. מירות מז: בכורים לב. ג) [נכתם מת. בריתות כב:]. ד) [נכתם ה: ומ"ג]. ה) סם. ו) נ"י סם ע"ג תמורה יח. ז) יבחלו שאמרים הטחר מן המעות יפלו לנדבה. ל"ק. ח) [ל"ל ילקח נכם עולת הכבר לשם סי']. ט) [מוהש פרשה ו]. י) פיה בחטאת שביר נשיא כתיב בחטאת סי. ל"ק. יא) [ויקרא ד]. יב) [נכ ז]. יג) [ויקרא ד]. יד) [ל"ל ויקרא ד]. טו) [ויק קי:]. טז) ל"ק. יח) מיהה זי נמחק. ל"ק. יט) ומדין אשם הוא ולא חי לתקריבי לאשם הלכך פעול הוא. ל"ק. כ) [הסמלת מה: ולמאורה כך ל"ל משום דבפרק כחפלת כה: לא מסני כך ע"ש אחנם מדמקנו מום. מיהו זה היה דפרק הסמלת קשה נגי כבשים וכו' ל"ל ע"ש גם בהכיס ז' לא הועילו אלא ל"ל ולא"ל ובמה דיוסף יקן בחני לשון זה ביומא כ: ע"ש ל"ל הנ"מ ע"ל תוס' נדה כב: ד"ה זי הוא]. כ) דהכי להו מי ביומא דף ס ל"ל שמיהו בסי"ל. ל"ק. מ) עין רש"ק בסמלתך בסוגת הקומ' שלמהרה הוא קוביות הכ"ם כתם ס"ש. נ) שמעון שם יולה מדע שיחי כי אמי הקשה קרשיא ז' לר"ש ומלמלא בנגלה שבע דלא סיה הגי' בסוגיות לפנים סי'. ס) [מוהר נדבה כי' דנפ"ק דשבועות כי' לר"ש עין עון והם"ד. ל"ק. ע) נ"ל לא ר"ל אפילו למסקנא דשמעתין קאי. ע) נ"ל אם אינו מתלים נמה כי. ל"ק. ד) יבול יש לומר דהוא דחטאת סי. ל"ק. ם) ומי תוס' זבחים ה: ד"ה מעבר. נ) ר"ש אמר. ל"ק. ז) תיבה זו נמחק. ל"ק.

מוסף רש"י

הוא בבוא המסכת

שיטה מקובצת

ט) כלום הגענו. כלומר לא הגענו. הרגמ"ה: ט) משום. דקשיא ואתה: ג) חטאת קרייה רחמנא. וא"ת מה בכך והלא בפ"ק דזבחים בעי למיגמר חטאת נזיר והטאת מצורע זה מזה ופריך בכולהי פירכא ולא מצי יליף מהדדי עד דמייתי קרא בכולן לפיסולא ודא נמי אי חטאת קרייה רחמנא היכא ילפינן מארדך אא איכא למיפרך מה לחטאת שכן טעון כלי ויצפון ר"ל דוראי בחטאת נמורה לא שייך למילף מדקרייה רחמנא הטאת דבך שסך אבל מנחה הרי לאו חטאת שמה אמאי קרייה רחמנא חטאת ש"מ ליתן לי דין חטאת ואהני כמו פסוק מיותר ר"ל דר"ק חטאת קרייה רחמנא להיות כמו חטאת בחטה שהיא תחתיה בעשירות וההיא כבר ילפינן בזבחים. מהר"ם: חטאת קרייה רחמנא. וא"ת הלא בפ"ק דזבחים סערך קראי לכל החטאות ולא נפיק חד בארדך משום רחטאת קרייה רחמנא ר"ל דלפי המסקנא ניחא דהא מילתא דהכא אינה עומדת א"נ אף לכאי ר"ס דאשמא לא קשיא מידי דבשלמא שאר חטאת ששמן חטאת לא ילפינן מהדדי אלא מנחה בר. תוס' אחרית: ד) מנחת קנאות מותרה נדבה. אם הפרים מעות למנחת קנאות ונשתיירו מהן לאחר שקנה הכנתה אותו מותר יהא נדבה ונייתנין לשפרות המוחדין למעות נדבת צבור לקנות מהן עולות לקרן המזבח. הרגמ"ה: ה) קאמרת. עון כתיב בה בחטאת כה חטאת מותרה נדבה והשאר נמחק: ו) כי גמרי גזירה שוה למותר נדבה הוא דגמרי וכי תימא עיין תוס' זבחים דף י ע"ב ד"ה הדי הוא אומר: ז) ושחט אותה לחטאת. עיין זבחים דף ז ע"ב: ח) ההוא לאחר הקטרת אימורין הוא דכתיב. והקשה רש"י בזבחים הא אשכחן הוא באשם שאינו לאחר הקטרת אימורין דכתיב בסוף פרשת ויקרא אשם הוא אשם אשם לה' נבי אשם תלוי ר"ל דאינו מיותר ואצטריך לדרשה כדפרש"י בחומש אשם להרות אשם נזירות ואשם שפחה חרופה יכול שאני מרבה אשם נזיר ואשם מצורע ת"ל הוא וא"ת לנבי מאי מרבה להו ר"ל לנבי שתי שנים וקשה למה לי קרא להרות אשם נזירות ואשם שפחה חרופה פשיטא דהא כתיב כהו איל

שיטה מקובצת (המשך)

ראיל בן שתי שנים ע"ל דמאי דאשטרך למעבד אשם נזיר ואשם מצורע משתי שנים פשיטא דהא כתיב בהו וכבש בן שנתו לאשם ובכבש הוא בן שנה לכך נראה דהא דמרבה והא דמפעם אחר [אבל חדית דמרבית אלו ומפעם אלו ר"ל דאשם נזירות ואשם שפחה חרופה דמי ליה בשתי שנים מה שאין כן באשם נזיר ואשם מצורע שהן בני שנה אז]: ט) רב. דאמר רב הונא אמר רב אשם שניתק לרעייה. כגון שנתפרנו בעליו באחר ואח"כ נמצא דאמר הנזבר שיצא לרעייה עד שיסתאב כשניתק לרעייה שנזרו עליו שיתעדה ושחטו לשם עולה כשר ולא הוי אשם אבל אם לא ניתק עדיין לרעייה ושחטו לשם ב) דאמר קרא הוא בהוייתו יהא אע"פ ששינה שמו בהוייתו יהא האשם פסול הוא ומאאי טעמא אמר ושחטו לשם עולה דאשם בגבי רעולה כבש ודוקא הנא דכתיב הוא הא שאר זבחים דלא כתיב בהו ג) הוא בין ניתק ובין לא ניתק כי שחטו לזבח אחר כשר. הרגמ"ה: י) [ל"ל] עיין בהשמטות שבסוף המסכת יב) מפתבר ליה: יג) דמנברא. שהוא מבזב פסל רחמנא שלא יאמרו מותר לשנות בקרבנות: יד) עליה שמן ולא יתן עליה לבונה: טו) שלא לשמה. כדמפרש לקמן אף היא: טז) סוטה. והחלו שעורים מותר מן המעות יפלו לנדבה ובל היכא דאמרי בתלמוד יפלו לנדבה הינו לשלש: יז) אשם. הבשר לשם אל המזבח ועורות להכהנים: יח) מחטאת. דאמר מנחת חוטא דקרייה רחמנא חטאת לא ילפינן לה מחטאת משום מעוטא דאותה: הס"ד דהכי"ר דכתיב בה. היא בחטאת: יט) ולא. שנשחט שלא לשמו ואי קשיא היפוך לי דחטאת פסולה שלא לשמה מושחט אותה לחטאת תוריץ דההיא לפצורה: כ) בשלא לשמו. ואי קשיא אשם נמי כתיב ביה הוא קודם שחיטה בצו את אהרן זאת תורת האשם קדש קדשים הוא לאו פירכא היא דלא חשיב אלא היכא דכתיב אשם הוא דמשמע שישחט לשם אשם: כא) כתיב. הוא והקטרה לאו עיקר הוא וליכא למיפר הוא אשם: כב) שלא לשמו. גלוין נ"א בס' ישן כתי' אשם נאמר בו הוא אתר הקטרת אימורין בפרשת צו את אהרן והקטירם הכהן המזבחה אשה לה' אשם הוא וליכא למיפר הוא אשם ולא שנקטרו אימוריו דהא הוא עצמו שלא הוקטרו אימוריו כשר כדאמר פ' תמיד נשחט: כג) בחטאת נשיא כתיב: כד) באחר. דבר חטאת: כה) עליו. דערבה דשופרות עולה: כו) יהא. דאשם סטל הוא: הס"ד דמהיר פסולה מהקטיר קומצה ושריה: כז) דזבחים חטאת דשמיעה: כח) דפ' המפלת. ל"ל ס"ס דע"ש בתוס' דף כב ע"ב ותוס' יומא דף ב ע"ב: כט) משני. ה"מ היכא דליכא דדמי ליה אבל איכא דדמי ליה מדדמי ליה ילפינן יש לומר דסמיך אקושיא דיעוד א"נ ריל דדיבא דאין מותרות זו את זו ילפינן אף לא רמי ליה: ל) לדרוש תרוייהו: (א) דנפר כן נגס: (ב) פגון עון: (ג) מקומות בגמרא דדבי: (ד) בההיא פרקא. ד) עי' תוס' זבחים דף ה ע"ב: גמרא דחדן מן: (ה) עיין בהשמטות שבסוף המסכת (ו) לחטאת חלב שחטאה: (ז) אינן מרצין לה: (ח) והא דכתיב וזאת תורת האשם קרש: (ט) הקרבן כגון חטאת. גלוין וא"ת הא כתיב זאת תורת האשם קדש קדשים הוא. ריל דלא כתיב במקום עבודה ואז לא דרשינן מינה שום דבר. וקשה לרריר

ז א מרי פ"ה מהל' פסולי המקדש הל"ח.
ח ב מרי פ"ב מהל' פסולי המקדש הל' מח.